

PINGBACK IN BLEG, SLASHDOT, ATOM IN VLOG***

Poznate te izraze? Potem ste zares strokovnjak. Če ne, morda ugibate, ali gre za kakšen nov izum bunkeljnov ali šlaplov iz Harryja Potterja? Niti ne. To je nekaj izmed terminus tehnikus, ki jih uporabljajo v blogosferi. | Natalija Postružnik

Bloganje je povezano z uporabo interneta. V Sloveniji je do oktobra 2008 internet uporabilo skoraj 1,1 milijona ljudi, kar znaša okrog 63 odstotkov prebivalstva med 10 in 75 let. Sicer po tem za nekaj odstotkov zaostajamo za Evropo, tako kot pri hitrosti uporabe družabnih spletnih mest in ustvarjanju blogov. Toda že kratek pogled na najbolj iskane pojme v iskalniku google v mesecu februarju 2009 razkrije, kaj postaja »in«: prvi je Facebook, drugi Gmail, tretji pa Youtube. Ne iščemo torej novega delovnega mesta, ne zanimajo nas kriza in njene posledice; o, ne: iščemo zabavo, življenje in družabnost na internetu.

Očitno je, da se danes življenje ne odvija samo v realnosti, ampak ob njem teče še eno vzporedno, za katerega včasih ne vemo, ali je primarno ali sekundarno. Če bi prisluhnili **Vuku Čosiću**, Case Sensitive, vrhunskemu mednarodnemu strokovnjaku s področja strateškega

on-line komuniciranja (med drugimi je vodil očitno uspešno kampanjo - takrat še kandidatsedanega predsednika Republike Slovenije dr. Danila Türka na spletu), ki za MQ pravi: »Mlade generacije digitalnost živijo. Zanje zavedanje o interaktivnosti medijev ni ireverzibilno. Moja hčerka ne pritisne stikala za luč, ona ga klikne.«

Zato tudi ne preseneča, da se je povečalo število uporabnikov interneta, ki imajo svoj blog, iz predlani na lani s sedmih na devet odstotkov (RISovi podatki pravijo, da celo za 15 odstotkov). Število komentarjev se je povečalo z 28 na 38 odstotkov, kar 75 odstotkov uporabnikov spleta pa bloge vsaj bere (raziskava iPROM in Valicon, 2008), se pravi okrog 760 tisoč ljudi. Če je bila identiteta blogerjev na začetku spletnih dnevnikov skrita, jih sedaj kar 34 odstotkov piše pod svojo pravo. Kljub temu pa na iPROMu pravijo: »Motivi za bloganje so različni, večinoma pa se pisci odločajo za vodenje spletnega dnevnika

zaradi želje po izražanju lastnega mnenja in ustvarjalnem izražanju ter zato, ker jih to zabava.«

Besedo spletnik ali blog (angleška okrajšava besede weblog, oziroma redkeje zapisano web log) je 17. decembra 1997 skoval Jorn Barger in pomeni spletni dnevnik oziroma e-dnevnik. Kratko obliko "blog" je iznašel Peter Merholz, ki je skozi besedno igro "razbil" besedo weblog (dobesedno spletni zapis) v "we blog" maja 1999 in s tem postal oče najbolj uporabljanega spletnega - hm - orodja moderne dobe. »Beseda blog sama po sebi nima pomena, kar je pomembno, je, da ima lahko vsaka inteligentna oseba (in tudi kar nekaj neinteligentnih) svoj medij, preko katerega lahko deli svoje mnenje o svetu,« pravi Seth Godin, avtor Tribes, All Marketers are Liars itd., na svojem blogu sethgodin.typepad.com. Očitno je imel prav. Konec lanskega leta je bilo na svetu skoraj 113 milijonov blogov.

Življenje blogov ... je živo

Začetki bloganja, definirane kot na spletu objavljeni komentarji, ki so vezani na druge članke, segajo v leto 1993. Takrat je dr. Glen Barry začel z zapisi "Forest Protection Blog" (njegov izvirni naslov je "Gaia's Forest Conservation Archives") na <http://forests.org/blog/>. Hkrati je to prvi politični blog, saj se je z njim zavzemal za zaščito gozdov, svoja prizadevanja pa je dokumentiral tudi v doktorski nalogi. Prvi blog živi še danes, prerasel pa je v največjo platformo za tematike, povezane z okoljevarstvenimi vprašanji.

Blog sicer opredelimo kot spletno mesto, ki periodično prikazuje besedila, slike in druge elemente, ki jih njihovi avtorji sproti, periodično dodajajo. Njihova uporaba je enostavna, pretežno pa so namenjeni novicam ali komentarjem določene teme ali pa so osebni spletni dnevniki. Značilno za blogje je, da omogočajo vpis komentarjev bralcev. Običajno je avtor bloga ena oseba - lahko pa je avtorjev tudi več, vendar so ves čas isti (to jih recimo loči od forumov, kjer so vsi avtorji enakovredni, zapise pa lahko dodaja kdor koli, ki se registrira). Največja ponudnika blogov v Sloveniji sta Blogos in eDnevnik, ki skupaj

Blogerji imajo svoj praznik: vsak 31. avgust, Dan blogerjev, namenijo mednarodnemu spoznavanju. Več o prazniku najdete na strani www.blogday.org/, ki jo odkrijemo v srbiščini, v slovenščini je ni.

štejeta že več kot 10.000 uporabnikov. Sicer je v Sloveniji po obiskanosti spletnih mest prvo bloggersko središče na petnajstem mestu (blogger.com), na mednarodni ravni se to nahaja kar na devetem mestu.

Študij, ki se posveča blogom, je več; izsledki so različni, toda prav vsi se strinjajo, da so blogi globalni fenomen, ki je trenutno hit. Številke so zares impresivne: Technorati je tako od začetka svojega delovanja v letu 2002 spremljal kar 133 milijonov blogov, v zadnjih treh mesecih leta 2008 je bilo novih kar 7,4 milijone blogov, v zadnjih sedmih dneh jih je nastalo 1,5 milijonov, v zadnjih 24 urah pa kar 900 tisoč! Po drugi strani sicer ugotavljajo, da blogi tudi ugašajo (po ocenah na wikipediji je ugaslih blogov čez 200 milijonov).

Najdi.si je v letu 2007 na svojih lestvicah prvič objavil tudi najbolj iskane slovenske bloge – izmed desetih sedaj štirje niso več aktivni. Izmed preostalih se štirje nahajajo tudi na lestvici Najdi.si Top 10 blogov v letu 2008; najbolj iskani blog leta 2008 pa je sedaj že ugasnil. Življenje blogov je torej podobno življenju ljudi...

Kateri blog je najbolj bran?

Ko sem pripravljala članek, sem 40 znanih oseb iz sveta umetnosti, medijev, marketinga, gospodarstva in politike (povsem nereprezentativno) vprašala, kateri blog je po njihovi oceni najboljši. Četrtnina se je odgovoru izognila, naslednja četrtnina je priznala, da blogov ne spremlja in jih ne pozna, sicer pa so-povsem v sozvočju z listo najdi.si – najpogosteje omenjeni Had, Jonas in Za narodov blogor (Crnkovič). Zunaj običajnih okvirov sta stopila glasbenik Bojan Cvetrežnik (Terra Folk, Amnesty Trio International itd.), ki je navedel Borisa Berganta in Matjaž Javšnik (5moških.com, TV dober dan itd.), ki svoj e-čas posveča Tomici Šuljiću.

Najpopularnejši blog na svetu z več kot 50 milijoni obiskovalcev piše kitajska igralka Xu Jinglei.

Toda blogi niso samo zabava ali spremljanje novic. Obstaja cela vrsta blogov: od video, foto, spam blogov do projektnih, modnih, izobraževalnih, političnih, ... do korporativnih. Pri slednjih, kot pravi Čosić, ne gre za spletno mesto, ampak za spletni nastop. Ne gre za enosmerno komunikacijo, marveč za dvosmerno, in ne gre za merjenje prometa, ampak za merjenje lojalnosti.

Je bloganje donosno?

Avgusta 2006 je Technorati (svetovno največji iskalnik blogov) v raziskavi razkril, da je blog, ki ga največkrat citirajo, oziroma se v spletu nanj "linkajo", blog, ki ga piše kitajska igralka Xu Jinglei. Kitajski medij Xinhua pa je poročal, da ima ta blog več kot 50 milijonov obiskovalcev in s tem zatrdil, da je to najpopularnejši blog na svetu, ki ga piše en avtor. Technorati pa so ocenili blog Boing Boing kot najbolj brani blog, ki ga piše več oseb. Kot skoraj za vsako stvar, obstaja nagrada tudi za najboljše bloge. Med največjimi so The Weblog Award (devetih jih bodo razglasili 16. marca letos), the Bloggies in BOBs (Best of Blogs). Slednje podeljuje Deutsche Welle, opisane pa so kot "največje tekmovanje v blogih na svetu". Deutsche Welle podeljuje nagrade od leta 2004, izbor pa opravi žirija, sestavljena iz neodvisnih novinarjev, medijskih in bloggerskih strokovnjakov. Nagrade so podeljene v različnih kategorijah, tako sta nagrado BOB za "The Reporters Without Borders Award" dobila iranski blog 4equality in blog, ki ga piše Zeng Jinyan, žena zaprtega kitajskega borca za človekove pravice Hu Jia. Zeng Jinyan je v hišnem priporu, opisuje pa svoje življenje, ki je pod stalnim nadzorom kitajskih oblasti. Iranski blog 4equality pa zbira milijon podpisov za pravice žensk v Iranu.

Bloganje je tudi posel. Na <http://www.makemoneybloggingfast.com/> si lahko malce za šalo pogledate, kako zaslužiti veliko denarja z bloga-

NAJBOLJŠI BLOG

V ožjem izboru za nagrado The **Weblog Award**, ki jo prejme najboljši blog nasploh, so se letos znašli naslednji blogi:

- Confessions of a Pioneer Woman na thepioneerwoman.com/confessions/
- PostSecret na postsecret.blogspot.com/
- The Huffington Post na www.huffingtonpost.com/
- FiveThirtyEight na www.fivethirtyeight.com/
- PerezHilton.com na www.perezhilton.com/
- Dlisted www.dlisted.com/

njem, in nam pošljete kakšno razglednico z Maldivov. Šalo na stran – tudi Technorati so skozi preučevanja blogov ugotovili, da jih več kot tri četrtine zasluži z oglasi, ki jih imajo objavljene ob svojih blogih, in sicer v razmerju vsaj 1:6 glede na vložena sredstva ...

Bloganje skriva v sebi tudi nevarnosti. Podjetje Delta Air Lines je odpustilo svojo zaposleno, ker je blogala o svojem delu ter objavljala fotografije. Takrat se je prvič pojavil problem svobode govora proti pravici delodajalca in odgovornosti do delodajalca. Zaposlena je družbo tožila, vendar do odločitve sodišča ni prišlo, saj je šla Delta prej v stečaj. Mark Jen je izgubil svoje delo pri Googlu, ker je pisal o njihovih produktih in finančnih rezultatih. Jessica Cutler je izgubila svoje delo v amerškem kongresu, ker je na blogu pisala o svojem spolnem življenju. V Singapurju so zaprli dva Kitajca, ker sta na blogu objavljala proti muslimanske zapise. V Indiji pravkar poteka prava spletna gonja proti odločitvi vrhovnega sodišča o obsodbi študenta, ki je anonimno objavil smrtne grožnje pripadnikom ene od njihovih religij. To so zagotovo resni problemi in v ZDA že obstaja stran, na kateri so objavljene pravice in dolžnosti, pa tudi pogosta vprašanja o možnostih pravnega pregona, tožb ... blogerjev (<http://www.eff.org/issues/bloggers>).

Kaj pravijo pisci top 10...

»Malenkosti me ne obremenjujejo. Nisem sovražna, ne obrekljiva in kar drugi delajo (če mi ne škodijo), mi ni mar,« pravi Vlatka na svojem blogu, enem od top 10 po Najdi.si. Irena sirena pa pravi: »I f... hate sestanki, "delovne kavice" itd. Zaslužim si vsaj kosilo, če že moram prisostvovati stvarim, ki bi jih lahko veliko bolj konstruktivno rešila prek mejla. Resno. Osebnostni stik je precenjen. Če je stik z očmi že tako pomemben, lahko mirno pošljem kakšno svojo fotko s posebno izbuljenimi očmi.« Nergač (top 10 leta 2007) pravi: »Nikdar ne more biti tako slabo, da ne bi moglo biti še slabše. To naj imajo v mislih predvsem tisti bralci, ki me imajo za cepca.« Katarina ocenjuje blogos kot »internetno skupnost piscev in bralcev. To mi je jasno. A ne bi je enačila z realnim svetom, ki je dosti večji in zajema malo morje ljudi, ki blogov ne berejo, ki, še več, zanje ne vedo.« Had pa razmišlja o bloganju kot o morebitnem ekshibicionizmu, hkrati pa zase trdi, da »kritiziram predvsem tiste stvari, politične, ki me najbolj motijo, in za katere vem, da se ne bodo spremenile, da je moj post namenjen samemu sebi in pa tistim, ki me prebirajo. Hvala jim!«

Hvala vam! Če ste prišli do sem, ste potencialni bralec blogov. ■

*** Če ne poznate izrazov iz naslova, razlago najdete na wikipedii (angleški).

Mag. Natalija Postružnik, Zavarovalnica Maribor, združuje znanja računalniškega programerja, pedagoga, novinarja in lingvista.